



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Clypeus Theologiæ Thomisticæ

In Tres Partes Divisus, Et Quinque Voluminibus Comprehensus

Tractatus de Prædestinatione, de Trinitate, de Angelis, & de homine

Gonet, Jean-Baptiste

Coloniæ Agrippinæ, 1671

Art. VII. An omnibus justis, instante præcepti supernaturalis obligatione,
semper auxilium sufficiens concedatur?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77146](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77146)

præparantur. Ex quo inferunt Christum pro solis electis esse mortuum, & pro illis solum media ad salutem necessaria præparasse. Secundò docent nullam in statu naturæ lapsæ dari gratiam sufficientem, & moraliter excitantem, sed solum gratiam efficacem & physicè prævenientem: ex quo etiam deducunt, Deum in statu naturæ lapsæ jubere hominibus impossibilia, homines peccare in eo quod vitare non possunt, & iustis interdum deesse gratiam quâ possint implere præcepta. Denique asserunt gratiam non omnibus hominibus indifferenter & promiscuè esse expositam, nec illam esse ita communem sicut naturam: multisque, præsertim illis quibus nunquam annunciatus est Christus, eam denegari. Duo priora hæretica sunt, & à Concilio Tridentino proscripita: tertium verò Catholicum, nec ab Ecclesia damnatum, sed liti ac disputationi Theologorum relictum. Imò ut supra vidimus, D. Augustinus in Epistola ad Vitalem: hanc propositionem, *Scimus gratiam Dei non omnibus hominibus dari*, inter præcipuas fidei regulas collocat: Sed hoc de gratia efficaci quâ aliquis de facto operatur, non potest intelligi: hanc enim gratiam Vitalis, & alii Pelagiani, quos ibi Augustinus impugnat, non dicebant esse omnibus communem, quin imò illam, ut infra ostendemus, omnino repudiabant, quia eam cum libero arbitrio conciliare non valebant. Ergo juxta Augustinianæ doctrinæ principia, nulla datur gratia sufficiens omnibus communis, & omnibus indifferenter exposita, qualem Recentiores admittunt. Unde falsum est illud quod ex Maldero Antverpiensi Episcopo refert idem Antonius Richardus in disp. de lib. arbit. libro 1. sect. 4. §. 1. sententiam scilicet illam, quæ adultis saltem omnibus, tribuit sufficientem gratiam quâ salvari queant, apud Hispanos, & ubique in Christianis Academicis adeo receptam esse, ut omnes D. Thomæ Discipuli, unanimes consensu illam doceant, & ita certam existiment, ut oppositum sine errore affirmari non valeat.

243. Non diffiteor quidem Thomistas, hæc duo tanquam certa fide tenenda unanimitè profiteri: omnibus scilicet, tam parvulis quàm adultis, media seu auxilia ad salutem sufficientia, per voluntatem Dei antecedentem, & generalem Christi redemptionem esse divinitus oblata, seu præparata, & omnibus iustis, instante aliquâ gravi tentatione, & alicujus præcepti supernaturalis obligatione, de facto collata & concessa. Cæterum quòd illa media seu auxilia omnibus indifferenter & promiscuè, etiam infidelibus & paganis, concedantur, ac in eis intrinsicè recipiantur, pauci sunt ex Schola D. Thomæ, qui huic adhærent sententiæ; imò (ut supra ostendimus) Bannez, Sumel, Gonzalez, Alvarez, Joannes à S. Thoma, Aravius, qui in Salmanticensi vel Complutensi Academia floruerunt, & Illustrissimus Dominus Godoy, qui primam Theologiæ Cathedram in eadem Salmanticensi Academia, summa cum laude nuper occupabat, & nunc, ob insignem quâ fulget eruditionem & sapientiam, Episcopali infulâ decoratus est; oppositum expressè docent, ut supra retulimus.

ARTICULUS VII.

An omnibus iustis, instante præcepti supernaturalis obligatione, semper auxilium sufficienter concedatur?

Certum & exploratum est apud omnes, auxilia sufficientia iustis, semper & quolibet momento à Deo non conferri, quia (ut supra annotavimus) auxilium sufficientis consistit, vel in bonis cogitationibus intellectus, ac passionibus voluntatis, vel in motione & qualitate supernaturali ad actus illos potentias animæ applicante: iusti autem non habent semper & singulis momentis hæc sanctas cogitationes, & pios affectus, seu divinas motiones, ut per quando dormiunt, vel etiam in vigilia, quando ad aliam negotia distracti sunt: Ergo non semper & quolibet momento auxilia sufficientia à Deo recipiunt. Quæritur ergo, an saltem pro eo tempore quo instat obligatio alicujus præcepti supernaturalis, talia auxilia semper illis à Deo concedantur? Pro resolutione.

Dico: Deum semper tribuere iustis auxilia sufficientia, pro eo tempore & loco quo instat alicujus præcepti supernaturalis obligatio.

Probatum primò ex nova Constitutione Innocentii X. hæreticos damnantis eos qui dicunt universaliter: *Aligna Dei præcepta iusti voluntatis & conantibus esse impossibilia, & deesse illis gratiam quâ possibilia sunt, id est sufficientem*. Idem definitur in Tridentino sess. 6. cap. 11. his verbis: *Nemo temerariè illa, & à Patribus sub anathemate prohibita voce uti debet: Dei præcepta hominibus sufficienter ad observandum esse impossibilia*.

Secundò probatur ex Concilio 2. Aranen. can. ultimo, sic loquente: *Hoc etiam secundum fidem Catholicam credimus, quod accepta per baptismum gratia, omnes baptizati, Christo auxiliante & cooperante, quæ ad salutem pertinent, possunt & debeant, si fideliter laborare voluerint, adimplere*. Ergo nulli homini justo defunt auxilia ad salutem sufficientia.

Tertiò probatur ex Augustino de natura & gratia cap. 26. ubi exponens differentiam quæ inter medicum corpus sanantem, & Deum animam justificantem reperitur, sic ait: *Melior homo cum sanaverit hominem, jam de cætero sustentandum elementis & alimentis corporalibus, ut eodem sanitas apto subsidio convalescat atque per se Deo dimittitur, &c. Ipse autem Deus, cum ad perfectam sanitatem, hoc est ad perfectam vitam, justitiamque perduxerit, non deserit si non deseratur, ut pie semper justèque vivatur*. Sicut enim veritas corporis, etiam plenissimè sanus, nisi candere locis adjutus, non potest cernere: sic etiam homo, etiam perfectissimè justificatus, nisi æterna interposita divinitus adjuvetur, rectè non potest vivere: *sanat ergo Deus, non solum ut delectat quod peccamus, sed ut præstet etiam ne peccemus*. Hæc verba Augustini usurpat Tridentinum ubi supra, dicens: *Semel justificatus Deus gratiâ suâ non deserit, nisi prius deseratur ab eis*: quod quidem licet aliqui sic interpretentur, ut per gratiam justificantem non desinat Deus inhabitare peccatos, nisi prius ipsi per peccatum mortale, in instanti saltem naturæ, & in genere causæ materialis antecedente, deseruerint Deum: tamen

plures ad gratiam aliquam actualem volunt de-
bere extendi, quæ in iustis superfit antequam
peccent, & cui ipsi resistant, eamque abjiciant,
penitentiam Deum ulteriorem gratiam illis sub-
ministrat. Unde ex illis Tridentini verbis hoc po-
tuit formari argumentum. Vel Deus prior defe-
rentiam in iustis, vel iustus Deum, vel saltem ju-
stus nunquam incidit in peccatum? Hoc ter-
tium est hæreticum, & contra experientiam.
Primum contra Tridentinum, & Augustinum:
Ergo secundum: Atqui si Deus subtraheret à
iusto gratiam sufficientem ad implenda divina
præcepta, jam Deus ipse prior iustum de se re-
re: Ergo ut salvetur iustum prius deserere
Deum, quam deferatur ab ipso, necesse est,
Deum gratiam sufficientem in eo conservare,
cum prior ipse homo iustus resistat; & sic hanc
causam prioris ex mente Tridentini & sancti
Augustini datur. Unde ait idem Augustinus su-
per Psal. 56. *Adest ille qui præbuit exemplum, ut præ-
stet & auxiliium.* Et Leo Pap. serm. 16. de passione:
*Ingere admonemur, ut dona gratia Dei non negligenti-
ter habeamus: iuste enim nobis inquit præcepto, qui
præbuit auxiliium, & benignè incitat ad obedientiam,
quæ dicit ad gloriam. Quæ verba maxime in iusti-
ficatis locum habent, & sufficientem gratiam,
quæ possint ad gloriam per obedientiam præ-
ceptorum pervenire, evidenter ostendunt.*

Quarto probatur conclusio Qui dat esse &
vitam, cum præcederet mors, multo magis cen-
setur velle dare conservationem illius vitæ, &
consequenter ad illud esse: Sed Deus quando
iustificat hominem, è morte illum eripit, & dat
ei primum esse supernaturale, & vitam gratiæ:
Ergo multo magis censendus est velle dare au-
xilium sufficiens ad conservationem illius esse
& vitæ supernaturalis.

Denique duæ præcipuæ rationes quibus su-
pra ostendimus, Deum peccatoribus aliquando
denegare auxilia gratiæ ad salutem sufficientia,
cessant in iustis: prima quidem quæ petitur ex
distinctione gratiæ à natura, & quæ fundatur
in hoc quod non debeat gratia aquæ esse univer-
salis & communis ac natura. Nam licet demus
quod omnibus iustis concedatur auxiliium su-
pernaturale sufficiens, quando instat obligatio
alicujus præcepti supernaturalis: tamen cum
numerus iustificatorum sit valde exiguus, sem-
per fiat quod multo pluribus communis est na-
tura, quam gratia illa sufficiens.

Altera etiam ratio quæ petitur ex motivo de-
negandi gratiam, non habet locum in iustis,
Cum enim illi sint conversi in finem supernatu-
ralem, & habeant in se principium vitæ superna-
turalis, scilicet gratiam sanctificantem, non
sunt indigni mediis quibus illum finem assequi
possint, & actus vitales supernaturales exercere,
sicut peccatores qui ab ultimo fine averfi sunt,
& carent principio vitæ supernaturalis, idque
irreparabiliter, quantum est de se, ut docet D.
Thomas supra relatus.

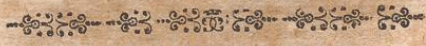
Obijcies: SS. Patres docent gratiam interdum
deesse hominibus iustis & sanctis, quando
peccant & transgrediuntur præcepta: Ergo sal-
vum est quod Deus semper conferat iustis auxi-
lium supernaturale sufficiens, pro eo tempore
& loco quo tenentur observare præcepta. Con-
sequenter patet, Antecedens verò probatur.
Nam D. Chrysostomus homil. 72. in Joannem,
de casu Petri loquens: *Negavit enim (inquit) frigi-
ditate, sed superbia auxiliium derelictum contigit.* Et homil.

Tom. II.

A 31. in Epist. ad Hebræos: *Negatio Petri non tam
erat inconsiderata ac negligentia, quam ex eo quod Deus
eum deseruerat, erudiens ut humanam sciret mensu-
ram, & non repugnaret eis quæ dicebantur à Magistro;
neque ejus quàm aliorum essent elatioris spiritus, sed
sciret quod absque Deo nihil potest fieri.* Item S. Au-
gustinus serm. 124. de tempore: *Quid est homo sine
gratia Dei, nisi quod fuit Petrus cum negavit Chri-
stum? & ideo Beatum Petrum paululum Dominus
subdeseruit, ut in illo totum hominum genus posset ag-
noscere, nihil se sine Dei gratia prævalere.* Idem docet
Cajetanus in cap. 26. Matth. in illa verba: *Tunc
cepit detestari & jurare: ubi hæc scribit: Considera
& tremere vir iuste. Petrus paulo ante, ipso Iesu at-
testante, mundus, ac per hoc in charitate existens, sa-
cramentis Corporis & sanguinis Christi digne com-
municans, præmonitus de futura hac tentatione, pa-
ratus potius mori, quàm negare Christum, ad unius
ancilla vocem illum negavit, & successivè addidit per-
jurium.* Quare hoc: quia magna est differentia inter
charitatis gratiam habituales, & usum illius: quia
non sumus sufficientes ex nobis ad usum charitatis &
gratiæ quam habemus in anima infusam à Deo, sed
egemus ad utendum illâ, continuo gratuito Dei auxi-
lio, quo quia Petrus caruit tunc: quia Deus reliquit
Petrum tunc sibi ipsi prædito charitate & gratiâ
habituali, ideo cecidit & perdidit charitatis gra-
tiam.

B Respondo, quod quando SS. Patres asserunt
gratiam deesse iustis & sanctis, quando pec-
cant & transgrediuntur præcepta, nolunt om-
nem gratiam tam sufficientem quàm efficacem
illis deesse, sed loquuntur specialiter de gratia
efficaci, quæ cum sit nobilissima & perfectissi-
ma species gratiæ, simpliciter & antonomasti-
cè gratia appellatur. Unde ista propositio:
Quando Petrus negavit Christum, gratia ipsi defuit:
si intelligatur universaliter de omni gratia tam
sufficienti quàm efficaci, falsa est, & erronea. Si
verò intelligatur & explicetur de denegatione
gratiæ efficaci, vera & Catholica est, nec po-
test, nisi errando, erronea appellari. Hanc enim
gratiam docent SS. Patres interdum Deum ju-
stis subtrahere vel denegare, ut eorum super-
biam & præsumptionem puniat, vel impediatur.
Unde inquit Bernardus serm. 54. in Cantica:
Argumentum superbia, privatio est gratiæ.

C



DISPUTATIO VI.

*De concordia libertatis cum D. Providentia &
prædestinatione seu cum efficacia Divinorum
Decretorum.*

E Nulla est in toto Theologiæ speculativæ
Oceano difficultas, quæ prolixioribus
implicetur salebris, illâ quæ divini
scientiæ, providentiæ, & prædestinationis certi-
tudinem, omnipotentis voluntatis irresistibili-
tatem, & divini auxilii efficaciam, cum humana
libertate tentat componere. Unde rectè ait
Cardinalis Sadoletus. *Magnum concursum accer-
vimarum disputationum excitare, magnumque mare
commovere, quicumque hanc difficillimam omnium
questionum, & si verum sciri volumus, pene inex-
plicabilem, tractari postulant.* Veruntamen cum
ejus explicatio ad veritates fidei propugnandas,
& hæreticorum sophismata diluenda, neces-
saria

Lib.
2. in
Epist.
ad Ro-
mam